Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. său 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 256. **Brașov, Mercuri 20 Noemvre (2 Decemvre)** **1896.**

Căpětuire națională maghiară.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte de un articul de fond al guvernamentalului „Pesti Naplo“, al căruia cuprins l'am reprodus și noi la timpul sěu și în care se pleda pentru o *renunțare la politica de maghiarisare cu forța.*

„Pesti Napló“ cerea adecă, ca în viitor sě nu se mai risipéscă banii țěrei cu înființarea atâtor scóle de stat printre naționalitățî, deórece și așa copiiĭ Românilor, mai ales, nu vor sě cerceteze scólele unguresci. Acésta o dovedise fóia ungurésca cu date statistice, arătând cu cifre, negru pe alb, că de 30 de anĭ svîrcolirile de maghiarisare n'au avut nicĭ un resultat și că în adevěr scólele unguresci de stat înființate printre Nemaghiarĭ, și mai ales printre Românĭ, nu sunt cercetate decât aprópe esclusiv de Ungurii și Jidanii din respectivele comune. Numěrul acestora însě fiind fórte mic, scólele stau aprópe tóte góle, așa că e pěcat de cheltuielile, ce s'au făcut cu ele. Din causa acésta fóia ungurésca pleda pentru idea, de-a schimba în viitor politica de maghiarisare în acel sens, ca scólele de maghiarisare înființate până acum printre naționalitățî sě fiă susținute și mai departe, altele nouě însě sě nu se înființeze, ci sě se aibă în vedere de aicĭ înainte interesele nemijlocite ale rassei maghiare, lucrând din rěsputerĭ pentru luminarea, cultura și îmbogățirea Ungurilor.

Acum vine o altă fóiă ungurésca, *tot guvernamentală*, anume semioficiosul *„Nemzet“*, care într'un numěr mai nou al sěu publică un articul scris de faimosul Sěcui Beksics Gusztav, care pledéză pentru aceleașĭ idei, ca și „Pesti Naplo“. Ca probă reproducem din articulul lui Beksics următorul pasagiu:

„Cei ce stau în fruntea politicei unguresci, *sě nu mai umble cu fantasmagorii și cu visurĭ secĭ în ceea ce privesce statul național înființat prin asimilațiune.* **Contopirea prin limbă póte fi în viitor numai un mijloc de-a doua mână.** Mijlocul principal (pentru înființarea statului național! — Trad.) este puternica desvoltare a forțelor prime ale rassei maghiare, sporirea ei numerică, desvoltarea ei culturală și economică“...

Va sě dică Beksics, unul dintre cei mai marĭ șoviniștĭ, după cum s'ar vedé din rěndurile de mai sus, s'a cam săturat de-a mai bate apa 'n piuă cu maghiarisarea. El, întocmai ca și „Pesti Naplo“, sfătuesce pe politicianii ungurĭ sě nu mai umble cu fantasmagorii și cu visurĭ secĭ, de-a înființa stat național maghiar prin asimilațiune, ci sě-și vadă de-ai lor, sě-și îmbogățéscă, cultive și întăréscă rassa proprie.

E de observat, că „Kolozsvár“, reproducênd articulul lui Beksics, dice, că calea arătată de el „este singura cale corectă“...

Cum sě ne esplicăm óre aceste nouě aparițiunĭ pe firmamentul șovinismului unguresc? Fire-ar óre cu putință, ca tocmai aceia, carĭ întotdéuna au lucrat și s'au manifestat ca cei mai turbațĭ aderențĭ ai tendințelor de maghiarisare, acum deodată sě se schimbe în asemenea mod?

Nu, ei nu s'au schimbat întru nimic. Se póte, însě, că acum, după ce ne-au inzestrat cu fel de fel de legĭ de maghiarisare, după ce pretutindenea ne-au încărcat cu „Kisdedov“-urĭ și alte scóle de maghiarisare de tot felul și după ce au pus sute de mii de piedecĭ în calea desvoltărei nóstre culturale; se póte, dicem, ca acum se crédă dumnealor, că tóte le-au pus la cale și că acum lucrurile vor merge de sine înainte pe calea maghiarisărei. Nu mai rěmâne decĭ alta de făcut, decât sě se jertféscă în viitor totul pentru fericirea Maghiarilor, sě-i întăréscă, sě-i ridice, sě-i îmbogățéscă din visteria statului. Cu alte cuvinte: căpětuirea, care până aci se făcea mai în ascuns și cam sub masca patriotismului și a altor „merite patriotice“, de aci înainte sě se facă în mod fățiș și fără nicĭ o genă.

Vorba e însě, că în acest stat, pe lângă Maghiarĭ, mai trăesc și alte popóre. Óre acestea sě nu aibă altă destinațiune în acest stat, decât aceea, de-a servi de-o parte ca material de maghiarisare, de alta ca material de esploatat în favorul rassei unguresci?....

Mesagiul român și oficioșii austro-ungarĭ.

Oficioșii dela Viena și Pesta au ținut, ca din incidentul mesagiului rostit de regele Carol la deschiderea nouei sesiunĭ a corpurilor legiuitóre sě accentueze din nou simpatiile, ce pretind a le avea pentru România, precum și mulțumirea lor cu mersul politicei esteriόre a guvernului român.

„N. Wiener Abendblatt“ dice, că discursul tronului român dovedesce, ce mare însemnătate dă regele Carol menținerii relațiunilor amicale cu Austro-Ungaria. Amicii României — adauge numita fóiă — vor fi adênc mișcațĭ și vor saluta în tot-déuna cu o sinceră bucuriă progresele sale pe terenul muncii și al păcii.

Oficiosul unguresc „Pester Lloyd“ ocupându-se la rêndul sěu de același mesagiu 'l critică tot din acest punct de vedere, ridicându-se, firesce, după obiceiŭ, érășĭ pe coturnele îngâmfării și a fuduliei de putere mare, a căreia lipsă o află atât de naturală și folositóre în ce privesce România.

Trecênd la pasagiul din mesagiul român, care vorbesce de visita Impěratului Francisc Iosif la Bucuresci, „Pester Lloyd“ dice următórele:

„Mesagiul amintesce cu multă căldură acest eveniment important. Și cu drept cuvênt. Abstrăgênd dela multiplele puncte de atingere economice, care se vor înmulți și mai mult acum prin deschiderea canalului dela Porțile de fer — deja prin faptul, că Austro-Ungaria este un apěrător statornic al dreptului de liberă dispunere al statelor balcanice autonome și prin faptul, că România voesce sě-șĭ păstreze puternic în tóte direcțiile independența sa, avem noi și România cele mai importante interese comune.

Prin acésta ea se razimă pe noi și pe tripla alianță. Este o cestiune superfluă, că óre sěvêrșitu-s'a acésta răzimare print'un tractat scris séu nu. O prietiniă, care se baséză numai pe un tratat în scris este fórte șubredă și se clatină deja la prima probă; și la tratate este lucru principal „simțěmêntul“, precum a accentuat'o acésta atât de nimerit baronul de Marschall, și simțul adevěrat prietinesc dintre noi și România reiese deja din intențiunile analóge pacînice ale ambelor state vecine. Din acéstă causă va și fi durabil acest simțěmênt, ce pare a fi destul de viu în poporul român, care pricepe tot mai mult, că desvoltarea sa neîntreruptă economică și avêntul sěu cultural are sě-'l mulțumέscă înainte de tóte direcțiunei indicate de Regele, care se manifestă în acest simțěmênt.

Prosperarea României vine de acolo, că și-a cultivat însușirile naționale și nu s'a lăsat sedusă prin promisiunĭ esterne în intrigĭ internaționale și nu și-a risipit averea câștigată cu multă ostenélă pe ridicula fudulia de a figura ca stat mare.

Iubirea României pentru independență și pace a făcut-o bogată și puternică. Și astfel ea este acum un fel de model și pentru celelalte state balcanice, carĭ

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

„Cartea négră“.

Unde dai și unde crépă.
Prov. român.

Rěspuns la „Cartea négră“ (A „fekete könyv“), scrisă de br. Ștefan Kemény junior în 1849, și publicată de Hentaler Jozsef în numerii 121—131 din Mai 1895 ai lui „Magyarország“ din Budapesta.

De Axentie Severu.

12) (Urmare).

De icĭ încolo începe raționamentul sěu mai bine dis sfătoșia redactorilor lui „Magyarország“ scriind:

„Aceste câte-va șire sunt de-ajuns pentru a proba, că pe fața pămêntului nu esistă o națiune mai răbdurĭă, ca nému maghiaresc, vedĭ bine, pentru-că airea nu și-ar puté gusta Axentye Sever pensiunea, ce a câștigat'o cu sângerósele-i fapte. In alt loc nu l'ar fi lovit poporul în cap și l'ar fi omorît ca pe-un câne turbat, séu l'ar fi spânḍurat într'un chip și mod óre-care. „sonst keine andere Schmerzen?“[1])

Ce mai probă eclatantă dau redactorii dela „Magyarország“ despre răbdarea, séu paciența națiunii maghiare!!

Dér îndată, ca și cum s'ar fi îngrozit înși-șĭ de enunciațiunea, ce au făcut, se móiă și ne scusă, fiind-că la spatele nóstre a stat armata, — și că Urban, jurând pe tinerii românĭ, ca sě fiă credincioșĭ împěratului Austriac, le promitea iertare de contribuțiune, pe doi anĭ, și că moșiele Domnilor maghiarĭ le pot împărți între sine.

Mai încolo, ne comunică redactorii lui „Magyarország“ un Memorand de dato 30 Decemvre 1849, care s'a făcut în Alba-Iulia, și originalul e scris de mâna canonicului romano-catolic[2]) Raduly, ér îndreptările, séu corecturile sunt făcute de Macedonffi. Cu acest Memorand și-au motivat Românii pretensiunile lor ce le făcură pe la finitul anului 1849, arătând, că în timpul rěsboiului au fost omorîțĭ și spânḍurațĭ, 4 prefecțĭ, 2 vice-prefecțĭ, 54 de popĭ, 20—24000 poporenĭ. Cu cei ce au căḍut morțĭ în diferite lovirĭ și bătăi marĭ în castre și regimente cu tot 35—40,000, ceea ce representă a 40-a parte dintr'un milion și 600,000 cât face numěrul total al Românilor în Transilvania.

Arată Memorandul mai încolo, că au fost incendiate și prefăcute în Cenușă aprópe 230 sate; și anume: în scaunul Sibiiului 2, lângă Năseud 6, în Sebeș 7, pe calea dela Deva spre Sebeș 7, în ținutul Mărișelului 8, împrejurul Mureșului și Têrnavelor 9, în comitatul Solnocului 10, împrejurul Alba-Iuliei 12, în comitatul Zarandului 15, în ținutul Chiorului 24, prin urmare la 100 de sate arse și prefăcute în cenușă total.

Mai încolo incendiate numai în parte: în Sělagiu 18, aprópe de Solnoc 80, între Mureș și Têrnave 40, în ținutul Chiorului 50, în Zarand 75. Așa-déră 230 sate incendiate și prefăcute în cenușă numai în parte.

Memorandul încheiă așa, că décă s'ar computa dauna unei case numai cu 100 fl. și décă s'ar număra numai 80 de case la un sat — cu tóte că sunt sate și cu 200 case, — suma daunelor vine la 1.260,000 fl., adecă un milion două sute șése-decĭ mii fl. Décă mai încolo cugetăm, că tótă familia românéscă (sunt 360,000 familii), că parte în banĭ, parte în producte, și în vite, a suferit o pagubă de cel puțin 50 fl., atuncĭ la suma de mai sus mai vin 18,000.000 fl. Mai încolo sě presupunem, ca din cei 40.000 Românĭ căduțĭ, cel puțin tot al patru-lea a fost tată, séu cap de familiă, prin a cărui mórte familia a pierdut un capital cel puțin de 1000 fl.

Copiii popii Roth capětă 400 fl. pensiune, — capitalul acestei pensiunĭ e 10.000 fl. — așa-dér, décă capul unei familii săsescĭ se prețuesce cu 10.000 fl. atuncĭ și capul unui Român face 1000 fl.[3]) Prin urmare tótă dauna, ce au suferit Românii, se urcă la 29,260.000 fl.

Și acum sě dicem Dómne mulțămescu-țĭ, că cu cartea cea négră, cum i-ar dice un Negri, Alexandri, orĭ alt poet român cu „Înșiră-te mărgărite“, am terminat.

Insě fiind-că mărgăritarul comunicat de Hentaler Lajos e defectuos, necomplet, tendențios și neesact, dați-mĭ voiă sě vě arět și eu un cas din acele timpurĭ grele, ca cunoscênd acesta, sě puteți judeca și despre cele, ce ni-lea lăsat drept moștenire Kemény, și, ca pe niscai arome bine mi-

[1]) Incă nu e prea târdiu. Poftițĭ. — *Aut.*

[2]) Pe tribunĭ și căpitanĭ au uitat sě-i numere autorii Memorandului? — *Aut.*

[3]) Próstă și amară satiră. — *Aut.*

încep sĕ-o imiteze c'un fel de recunóscere întârḑiată, astfel i-s'au lămurit prin intervenţiunea monarchiei nóstre relaţiunile cu Grecia, astfel i-se apropie cu încredere şi Serbia, care caută şi altceva nu numai contopirea intereselor reciproce prin proiectatul pod care are sĕ lege ambele teritorii — şi aşa se desvóltă pe basa păcii o alianţă balcanică, liniştită dér puternică, pentru apĕrarea independenţei politice şi naţionale a statelor balcanice. Ripostăm deci din inimă sinceră la salutul prietinesc, care ne sună din mesagiul român.

Alianţa ceho-slovacă.

Precum am anunţat deja în 25 l. c. reuniunea *„Cesko-slovanska jednota“* din Praga a aranjat o serată slovacă, care a avut un succes strălucit moral şi material. In spreḑiuă ḑiarul *„Hlas Naroda“* a scris un articul plin de foc şi de simpatiă întitulat: „Nenorociţii Slovaci“, în care arată starea asuprită şi umilită a fraţilor Slovaci din Ungaria. Vorbind apoi de *unitatea naţională şi literară* dintre Cehi şi Slovaci ḑice: Ar fi mare pĕcat sĕ stăruim acum asupra deosebirilor în limbă. Cestiunea acésta o va resolva timpul şi până atunci însĕ trebue sĕ trăim ca fraţii. Sĕ ne aducem aminte de trebuinţele reciproce şi sĕ jertfim unii pentru alţii. Noi Slovacii ne bucurăm, când vedem succesele Cehilor. Sângele nu se face apă; dér este şi aceea adevĕrat, că principiul acestei reciprocităţi nu va fi pe deplin înţeles până când poporul ceh nu va răcni de durere, când vede, cum se rupe câte-o bucăţică de carne din corpul nostru slovac.

Slovacul Holuby a ḑis în disertaţia, ce a ţinut'o în séra acésta:

Noi Cehii şi Slovacii suntem fraţi. Ne aflăm fiă-care sub alt coperiş, dér nici unul nu póte uita, că ne-am născut d'intr'o mamă. Cumcă suntem o naţiune, despre acésta se póte convinge fiă-care, care trece graniţa Ungariei. Căci ce vede aici? Vede pe Slovaci cu biblia cehă, cu cărţi de cântări şi alte cărţi religióse cehe în mână şi în biserici aude predicaţii şi cântări cehice. Adevĕrat, că în timpul mai nou s'au făcut încercări de a folosi limba slovacă în şcóle ca limbă de propunere, dér religiunea şi acuma se învaţă din catechismul cehic. Adevĕrat este şi aceea, că de 50 de ani încóce unii preoţi predică şi slovăcesce, dér cărţile de cântări şi de rugăciune sunt pretutindenea cehice. Poporul nostru s'a dedat a privi în ale religiunii, limba cehă ca limbă sfântă. Nici nu ar primi biblia slovacă şi cântarea bisericéscă slovacă. Cu tóte că unii dintre contrarii noştri încunjură de-a recunósce adevĕratul caracter cehic al cărţilor bisericesci şi le numesc cărţi slovace cu caracter biblic, totuşi noi Slovacii şi Cehii suntem o naţiune şi se şi înţelegem mai bine, decât de pildă Saşii ardeleni pe Nemţii din Viena. Şi cu tóte acestea nimenea nu le atribue celor din urmă ca pĕcat, că în privinţa naţională se simt una.

La acésta serată au luat parte mai mulţi fruntaşi Slovaci, după cum am anunţat deja. Au fost de faţă Holuby, Hurban-Vajansky, Mateiu Dulla, unul din apĕratorii în procesul Memorandului, Dr. Stodola cu soţia, Dr. Sipka cu soţia, preotul Simek ş. a. Au sosit telegrame salutătóre dela Turţ-St.-Mărtin, Stur, Tissolţ, Miava. In numele clubului Cehilor independenţi din parlamentul vienes, a adresat Dr. Engel celor întruniţi urmtéórea telegramă: „Cu adevĕrată sinceritate frăţéscă salutăm pe mult iubiţii representanţi ai fraţilor slovaci şi din adâncul inimii strigăm: Mult noroc!“

Se ḑice, că venitul material al acestei serate se va întrebuinţa pentru ajutorarea ḑiarului slovac „Narodni Noviny“.

*

„Budapesti Hirlap“, aducênd un raport despre înfrăţirea ceho-slovacă, ḑice cu privire la asigurările, ce s'au schimbat în séra de 25 Noemvre în Praga: „Din tóte aceste reese clar, că ţinta nouei mişcări este a şterge individualitatea etnică a slovăcimei, a o cehisa în limba ei, în consciinţa ei de sine şi în aspiraţiunile ei, ca astfel poporul ceh sĕ se mărescă la numĕr, şi décă se va realisa visul politic al Cehilor tineri: Regatul cehic, independenţa sa de drept public, cine scie décă atunci nu vom avea o irredentă cehică, cu care vom trebui sĕ stăm faţă cam în acelaşi fel, ca astăḑi cu irredenta română.

SCIRILE ḐILEI.

— 19 Noemvre.

Proteste contra alegerilor de deputaţi. De când s'au încheiat alegerile de deputaţi pentru camera unguréscă, aprópe în fiă-care ḑi se înaintéză proteste când în contra unora, când în contra altora dintre „alegerile“ făcute. Până acum numĕrul mandatelor atacate prin proteste este 23.

—o—

La facultatea teologică a universităţii din Cernăuţi a fost numit profesor ordinar pentru catedra de teologia pastorală cu limba de propunere română d-l *Dr. Teodor Tarnawschi.*

—o—

Nou patriarch armean al Constantinopolului a fost ales Mgr. Maghaki *Ormanian*, care a întrunit 47 voturi din 65. E caracteristic, că noul patriarch, după cum scriu ḑiarele, şi-a făcut studiile teologice în institutul de *Propoganda fide* din Roma; la 1875 însĕ a părăsit biserica armeno-catolică şi s'a făcut profesor de teologiă la Etschimiarin, a ajuns apoi episcop la Erzerum şi în fine superior al seminariului din Armach.

Studenţii saşi din Viena voesc sĕ serbeze şi ei memoria martirului naţional Roth. Mâne în 2 Decemvre societatea lor de curênd înfiinţată, ce póortă numirea: „Reuniunea universitarilor saşi ardeleni în Viena“ va arangia în sala grădinei din Hernals o mare serbare în onórea centenarului lui Roth.

—o—

Biuroul camerei ungare. In şedinţa de eri, 30 Noemvre, a camerei s'a făcut alegerea biuroului camerei. Preşedinte a fost ales *Szilagyi* Dezsö, care a întrunit 250 voturi din 293. Vice-preşedinţi au fost aleşi: *Lang* Lajos şi *Berzeviczy* Albert. Notari: conte Esterházy, Jossipovich, Lehoczky, Molnar, conte Teleki şi Lakatos. Questor: Csávossy Bela.

—o—

Omul cel mai puţin de invidiat în Braşov este aḑi de sigur pedelul Drăgan. De două sĕptĕmâni bietul om mereu alérgă cu lista pe la membrele Reuniunei femeilor române din loc, însĕ fără de nici un resultat. In două adunări generale conchiămate una după alta nu s'a putut întruni până acum numĕrul reglementar al membrelor, pentru a puté lua o decisiune într'o afacere vitală a Reuniunei, căreia i-se cere din nou sĕ-şi modifice unele puncte din statute. Şi totuşi tóte membrele sunt aici în Braşov. Pe Joia viitóre e conchemată, cum scim, pentru a treia óră adunarea. De sigur, că dómnele membre, vĕḑênd, că sunt a treia óră conchiămate, în restimp de două sĕptĕmâni, se vor pune pe gânduri şi-şi vor ḑice, că totuşi n'ar fi frumos décă ni-ar sili pe noi cronicarii ḑilei sĕ vorbim acum încă şi de indiferenţa neesplicabilă a sexului nostru frumos, ce pare a se da pe faţă ori de câte-ori se tratéză de altceva decât de o nouă alegere a comitetului Reuniunei. Sperăm firm deci, că norocul nu va părăsi şi pentru a treia óră pe neobositul ....Drăgan....

—o—

Inundaţia în Grecia. Ploile torenţiale au causat în Grecia o inundare înfricoşată. Pagubele sunt enorme. Mai multe rîuri au esundat. Circulaţiunea între Pireu şi Atena este întreruptă. Terasamentul liniei ferate a fost surpat pe o mare distanţă. Mai multe persóne au fost găsite înecate în torentele formate de apele ploilor şi a rîurilor esundate. — *oraşul Pireu este cu desăvêrşire inundat.* Uzina de gaz fiind copleşită de marile torente de apă, întreg oraşul este în întunerec de două nopţi. Mai tóte fabricele din părţile mărginaşe ale oraşului sunt înconjurate de apă şi lucrătorii trag focuri de puşcă în semn de primejdie. Până acum s'au găsit nouĕ cadavre a diferite persóne din oraş în rîul Ilio. Se crede, că victimele acestui sinistru sunt cu mult mai numĕróse. Intreg oraşul este îngrozitor, panica este indescriptibilă. Suburbiile din Pireu sunt inundate. Marinarii bastimentelor de resbel francesi, ruşi şi greci au lucrat tótă nóptea la scăparea victimelor, în mod supraomenesc. — *Numĕrul viclmetior este de 70.* Liniile ferate sunt stricate în mai multe puncte.

—o—

Spitalul din Sighişóra. Noul spital al comitatului Têrnavei mari, care a fost clădit în Sighişóra în anii 1894/5, ér mobilat şi arangiat în anul curent s'a deschis în 22 Noemvre a. c. Medicii spitalului sunt: Dr. I. Oberth şi Dr. H. Leonhardt.

—o—

Episcopat catolic în Belgrad. Unele foi din Serbia pretind a sci, că drept urmare a visitei, pe care regele Alexandru a făcut'o ḑilele acestea la Papa, are sĕ se înfiinţeze în curênd un episcopat catolic în capitala sêrbă. Se ḑice totodată, că Sêrbii nu prea întâmpină cu bucuriă scirea despre acéstă inovaţiune şi despre propaganda catolică proiectată a se face între ei.

—o—

Apăduct în Şinca mare. Cum anunţă „S. D. Tagb.“ Şinca mare posede de o sĕptĕmână încóce un apăduct cu folosire de ţevi de tuciu şi de denage şi de aparate de filtragiu.

—o—

Răpirea princesei Elvira, de către pictorul Folchi a luat o întorsĕtură mai puţin poetică prin următórele împregiurări: Soţia pictorului, d-na Folchi a însărcinat deja un advocat ca sĕ înainteze acusa în contra bărbatului ei pentru adulter şi divorţ. Princesa Elvira, de altă parte a adresat o scrisóre către un cavaler papal din Roma, în care declară, că este gata sĕ retrimită tatălui sĕu sculele ei, ce le-a luat cu sine, deórece şi Folchi a refusat ori ce ajutor material din parte-i, ceea ce dovedesce, că nu l'a condus pofta de câştig, ci numai şi numai — amorul.

Principele Massimo publică în „Osservatore Romano“ între altele următórele despre răpirea principesei: Principele ḑice, că el n'a fost păzitor peste princesa Elvira şi nici la aceea nu s'a ţinut deobligat de-ai confisca epistolele ei. Donna Elvira, după cum spune principele Massimo, a părăsit Roma în 10 l. c. şi de-aci s'a dus la Via-Reggia; în 14 l. c. ḑiua pe la améḑi a părăsit casa părintéscă, după-ce s'a înţeles cu Folchi sĕ se întâlnéscă în Sarzala. Din Barcelona se telegrafeză, că principesa Elvira a sosit în 24 l. c. în acest oraş spaniol, unde a petrecut o ḑi sub numele de Canizares. Din Barcelona principesa a plecat cu Folchi la Veneţia. Ea a scris o epistolă tatălui sĕu, în care se rógă de iertare. Principesa mai scrie în epistolă, că de când s'a însurat tatăl ei a doua óră cu princesa Rohan, pentru ea a fost imposibil sĕ mai pótă trăi acasă. Blăstĕmul ce l'a trimis Don Carlos partisanilor sĕi din incidentul răpirei ficei sale, pe mulţi i-a turburat. Unul din partisanii mai intimi ai lui Don Carlos îi scrise o epistolă în causa acésta de următorul cuprins: „E lucru ticălos a răpi onórea unei fiice, pe când mai ai încă alte două de măritat şi a te lăuda cu pompă regală, pentru de a-ţi omorî moralicesce fiica. Printr'asta Don Carlos a tras cu sine în mormênt întréga sa familiă şi întréga sa partidă“. — Din Roma se scrie, că Papa s'a scandalisat de Blăstămul lui Don Carlos dat în formă de proclamaţiă, şi se ḑice, că după ce a cetit proclamaţia s'ar fi esprimat: Lui Don Carlos numai aceea i s'a întêmplat, ce deja de mult a meritat viéţa lui privată.

O telegramă din Roma mai anunţă, că Papa a scris o epistolă lui Don Carlos, în care între altele ḑice: „că milostivirea lui Dumneḑeu încarcă în spinarea lui obligămêntul ce resulta din acéstă milostivire, cu atât mai vêrtos, cu cât dênsul (Don Carlos) n'a calculat cum se cuvine cu starea fisică şi morală a ficei sale“.

Din parlamentul român.

Sâmbătă s'a constituit biroul *Camerei*. A fost ales preşedinte d-l P. S. *Aurelian*, cu 129 voturi, ér vice-preşedinţi, d. d.: S. *Şendrea* cu 112, M. *Ferekide* cu 110, C. *Nacu* cu 108 şi *Lupaşcu* cu 104 voturi. S'au ales apoi 8 secretari d. d.: Dan Brătianu, N. Enăşescu, Gr. Grădişteanu, G. Ghiţescu, G. Văsescu, C. Vasilescu, C. G. Vernescu şi P. Zaripopol. Chestori au fost aleşi d. d.: Caton Leca, Moroianu I. Pilat, şi P. Ştefănescu.

Indată după constituirea Camerei preşedintele dă cuvêntul deputatului G. Scorţescu, care vré sĕ facă o interpelare.

D-l *Scorţescu* spune, că aḑi 16 (28) Nov.) la órele 11 a fost o întrunire publică (convocată de grupul Fleva) după care cetăţenii s'au îndreptat spre Cameră pentru a înmâna preşedintelui o petiţiune de protestare pentru ilegala surghiunire a Mitropolitului Ghenadie.

D-sa întrébă décă ministrul de interne are cunoscinţă de atacurile poliţiei asupra poporului fără provocare din parte-i, la eşirea din sala Dacia pentru a-şi exercita un drept constituţional, acela de petiţionare.

D-l Scorţescu. Apoi esclamă: Viu aḑi cu durerea în suflet, eu liberal, sĕ protestez în contra şarjelor de cavaleriă comandate de un guvern liberal.

D-l Ninistru de interne *Stolojan*: S'a

---

rositóre, ni-le trage pe sub nas deputatul Hentaler în gazeta lui Bartha Miklos.

Tot cu ocasiunea venirei Majestăţii Sale împĕratului, a dat cu mânile proprii şi Susana Kabos din Aiud, Majestăţii Sale, în Cluşiu, o suplică séu plânsóre, într'un chip şi mod înscenat tocmai ca la teatru. Décă greşesc, rog pe Dumneḑeu sĕ mĕ ierte. Dér cred, că predarea şi tótă scenăria făçută cu ea, a fost pregătită şi premeditată.

Eu credeam, că cu alergarea mea dela Orăştiă pe la Alba-Iulia la Câmpeni şi Găina, de-acolo pe la Detunata la Alba-Iulia şi Sibiiu am dat destulă probă de lealitate şi supunere înălţatului împĕrat, şi doream se mĕ întorc la locul, postul şi cuartirul meu, în Orăştiă cu atâta mai vîrtos, pentru-că dela Alba-Iulia luasem şi nevasta cu *feta ei în pĕr*[4]) cu mine la Sibiiu, mai aveam şi trăsura cu trei cai — unul plesnise pe drum, la Albele[5]), alergênd nebunesce după împĕratul. Eră de povara celor 10.000 fl., cari îi primisem 2 luni înainte dela Schwartzenberg, mĕ uşurasem, pentru-că cu 2500 am plătit la Lucaciu bogatul din Auraria datoria, ce-o făcusem în 1849, operând cu 800 feciori aprópe 4 luni de ḑile în Auraria, la gura Ampóiţei, la gura Ursului etc. în munţi. Aprópe 2000 i-am dat lui Balint şi Moldovan pentru cele 300 galbeni ce mi-a împrumutat când am luat cu arendă Cenadea dela Banfi Iosef, cu 2000 cumpĕrasem casele dela „Chipul lui Nepomuc“ în Alba-Iulia, una miiă o depusesem la cassa de păstrare a Saşilor din Sibiiu, pentru înfiinţarea Academiei de drept, idea fericitului Bărnuţiu, şi aşa mare meşter, cam cum sunt toţi Românii în cheltueli, eram pe isprăvite, — şi nu aveam nici un dor de a mai alerga, sĕ prea înţelege cu trăsura cu 3 cai, la Cluşiu, ca sĕ-mi iau iertăciuni dela Majestatea Sa împĕratul.

(Va urma.)

[4]) *Fetă în pĕr* se chiamă, care nu-şi mai taie pĕrul, ca copilele de pe Olt, ci-l lasă lung şi-l pórtă legat în cosiţe, aşa se purta mai de mult, acum însĕ imităm pe ţigani şi umblăm cu el lăsat pe spate — *Aut.*

[5]) Albele un sat dincolo de Mercurea şi dincóce de Conţa, care s'a pustiit şi prăpădit de tot în timpul bătăilor turcesci. Aşa spune tradiţia. — *Aut.*

urmat conform ordinelor mele şi i-au rĕspunderea. Până acum oposiţia a făcut intrunirĭ şi manifestaţiunĭ pe stradă fără a fi împiedecată de nimenĭ. Mi s'a spus că s'au delegat câte-va persóne ca sĕ aducă la Cameră o petiţiane. Am rĕspuns, că delegaţiunile pot trece, dér manifestanţii nu. Constituaţia recunósce dreptul de petiţionare, dér nu şi dreptul de a se depune petiţiunile de delegaţiunĭ numĕróse, la Cameră. Conform ordinilor mele s'a împedecat mulţimea de a veni, după eşirea dela Dacia, spre Cameră. In fruntea manifestanţilor nu erau liberalĭ, ci conservatorii, şi ei au fost împedecaţĭ.

Ministrul de interne, afirmă că conservatorii au organisat bande de bătăuşĭ ca sĕ atace pe deputaţĭ... In urma intervenţiei poliţiei şi gendarmilor însĕ mulţimea s'a împrăştiat D-sa sfătuesce pe persónele cu apucăturĭ catilinare sĕ se astâmpere, fiind-că partidul liberal e hotărît sĕ-şĭ facă datoria. Ministrul, contestă, că au fost rănițĭ de poliţie şi crede că ómenii s'au rănit în învălmăşélă. Termină dicênd, că şi-a făcut datoria.

D-l *N. Fleva* constată cu durere, că guvernul liberal se face vinovat de fapte carĭ nu au fost săvêrşite de guvernele porecite reacţionare. Intrunirea despre care a vorbit d-l ministru de interne a fost fórte pacînică şi la dânsa n'au luat parte nicĭ turburătorĭ, nicĭ bandiţĭ. Poporul n'avea nicĭ o intenţiune rea şi ministrul de interne a fost rĕu povĕţuit, încercând sĕ'o împrăştiă cu şarje de gendarmĭ. Conservatorii n'au împedecat pe aceia carĭ protestau în contra legei maximului sĕ vină în curtea adunării deputaţilor...

Protestéză în contra dreptului pe care şi-l ia ministrul de interne de-a împiedeca pe cetăţenĭ sĕ depună petiţiunea lor la Cameră. Dreptul acesta e înscris în Constituţiă şi el nu póte fi nesocotit de guvern, necum de prefectul poliţiei. Acum doi anĭ d-l Sturdza, actualul preşedinte al consiliului, se punea în capul mulţimei şi cerea sĕ se respecte drepturile ei; adĭ d-sa dă ordine sĕ se şarjeze mulţimea. D-l Fleva nu contestă că s'au întêmplat încăerărĭ între autoritate şi mulţime, dér acésta din causa excesului de zel al autorităţei. Intru cât privesce dreptul de petiţiune, d-l Fleva spune, că cetăţenii nu puteau a împedecaţĭ de a-l exercita, deóre-ce ei nu veneau sĕ facă o manifestaţiune în corpore, ci individual sĕ depună câte o petiţiune.

A. Xenopol apără guvernul. Face procesul disitenţei d-lui Fleva şi susţine că intrunirea avea scopul de a provoca turburărĭ. D-sa întrébă décă: n'au fost agenţĭ conservatorĭ la întrunire. Fleva n'au fost. Apróbă procedarea ministrului de interne şi îĭ cere sĕ intervină totd'auna pentru mănţinerea ordinei.

D-l *Iancovescu* cere cuvêntul.

D-l *Scorţeanu* (întrerupênd). D-vóstră faceţĭ teorie conservatóre séu liberală? fiind-că le cunósceţĭ pe amêndouĕ (ilaritate).

D-l *Iancovescu* justifică măsura ministrului de interne pentru a asigura libertatea deliberărilor parlamentului.

D-l *Stolojean*, ministru de interne, replică spunênd, că oposiţiunea vrea sĕ întroducă şcóla jacobină, şi în contra acestei pornirĭ va lua tot-d'auna măsurĭ.

Se cere închiderea discuţiunei.

D-l Ionel *Grădişteanu*. Vĕ rog sĕ nu închideţĭ discuţiunea, deóre-ce adĭ nu s'a vorbit numai de şarjele gendarmeriei, ci s'au făcut şi teorii constituţionale. D-l ministru de interne, când e în oposiţie, preconiséză manifestaţiunile de stradă, ér când e la putere numesce pe aceiaşĭ manifestanţĭ jacobinĭ.

Discuţiunea se închide. Şedinţa se ridică.

* * *

In aceiaşĭ di s'a constituit şi Senatul. S'a ales preşedinte principele D. *Ghica* cu 90 voturĭ din 92, ér vice-preşedinţĭ d. d.: G. *Mîrzescu*, N. *Ganea*, P. *Grădişteanu* şi *Nicoid*. Secretarĭ se aleg d. d.: C. Bastaki, C. Climescu, Al. Constantinescu, Al. Filipescu, Dr. Petrini Paul, C. Poroineanu, M. A. Sturdza şi C. Viişoreanu. Chestorĭ se aleg d. d.: General G. Catargi, G. Esarcu, Colonel D. Negel şi Gr. Cireşanu.

Apoi se trag la sorţĭ secţiunile. In comisiunea de indigenate es la sorţĭ d. d.: Dr. Mihailescu, Simulescu, Brabeţianu, Perieţeanu-Buzeu, Orleanu, Micescu şi Ilariu Isvoranu.

Şedinţa se închide la 4 óre p. m.

Din Bucovina.

Comisiunea de-a compune un nou plan pentru învĕţămêntul religios la scólele poporale. Administratorii parochialĭ cooperatura dela s-ta Paraschiva din Cernăuţĭ.

In fiă-care an afli câteva circulare in fóia ordinaţiunilor consistoriale, care reînprospătéză vechile orênduirĭ relativ la regulata predare a invĕţămêntului religionar în scólele poporale din Bucovina. Păn' acumă părinţii, carĭ predau religiunea, se ţineau de catechisele repausatului mitropolit Silvestru. De erau bune, de erau rele, ele se învĕţau; dér cum închise Silvestru ochii, marii pedagogĭ le-au aflat póte rele şi Consistoriul a ales o comisiune de cincĭ membri, carĭ au sĕ compună un nou plan pentru învĕţămêntul religionar la scólele poporale din Bucovina.

Membrii comisiunei sunt: Dr. O. Popescu, catechet la scóla poporală din Cernăuţĭ, Il. Bendai, catechet la pedagogiul din Cernăuţĭ, C. Michitovicĭ, paroch în Sadagura, D. Zopa, cooperator în Rarancea şi I. Bucevschi, cooperator la Mahala. Când s'au publicat numele membrilor acestei comisiunĭ în „Candela" Nr. 7, mai că toţĭ preoţii dela ţéră s'au scârbit şi, chiar adĭ după atâtea lunĭ, tot cu drept se vorbesce despre acésta comisiune. Causa este fórte simplă, pentru-că Consistoriul a uitat séu n'a voit sĕ ţină cont şi de acei preoţĭ şi catecheţĭ din ţéră şi oraşe, carĭ au predat prin mai mulţĭ anĭ religiunea la scólele poporale şi o predau şi de present.

Décă vom căuta numai fórte puţin printre parochii dela sate, vom afla, că protopopul Nest. Vorobchievicĭ a fost catechet la scóla poporală de ambe sexe din Sucéva prin 5 anĭ, catechet la gimnasiul din Sucéva prin 4 anĭ; Nicolai Lumicovschi a fost catechet în Cernăuţĭ dela 1875—1889; apoi sunt mulţĭ parochĭ, carĭ predau regulat încă şi astădĭ religiunea la scólele de prin sate. Avem catecheţĭ în Sucéva pe Dr. Tarnavschi la scólele poporale de câte 4 clase din anul 1889; în Rădăuţĭ pe Dr. I. Luţa, la scólele poporale de câte 6 clase din anul 1892; şi în Siret, pe O. Dlujanschi la scólele poporale de câte 6 clase din anul 1886.

Toţĭ aceştia nu s'au luat în considerare, cu tóte că şĭ-au căştigat destule merite, căcĭ toţĭ au decrete de laudă din partea consiliilor scolare districtuale pentru neobosita predare a religiunii. Acésta însĕ nu ne miră de fel, când în comisiunea menţionată nu aflăm numele lui Inv. Stefanelle, Nesterosul catecheţilor din ţéră, catechet dela 1863 şi de present docent la facultatea teologică pentru catechietică din anul 1875. Toţĭ băeţii, carĭ au trecut prin scóla lui, sunt numiţĭ membri ai comisiunei, fără însĕ de-a avé óre carĭ merite speciale. Ce sĕ vorbim şi de C. Coca, catechetul dela scóla reală? Dér pe acesta îl lăsăm, sĕ nu ni-se obiecteze, că comisiunea are a lucra planul pentru învĕţămêntul religionar la scólele poporale primare.

Că 'n comisiunea acésta sunt doi catecheţĭ din Cernăuţĭ, n'avem nimica, cu tóte că cel dela pedagogiu ar puté lipsi; dér când aflăm pe doi băeţĭ tinerĭ, nu de mult eşiţĭ din scólă, fără alte merite, decât că sunt înrudiţĭ cu unii din consilierii consistorialĭ; acésta îi face pe toţĭ a nu aproba procedura Consistoriului. Ce póte un cooperator din Rarancea séu cel din Mahala — ómenĭ obscurĭ în ale catecheţiei, avênd scóle de două clase séu trei clase, scóle dela sat? Ce pot ei vorbi pentru scólele de 5—6 clase ce le avem în Siret, Rădăuţĭ şi Sucéva? Nu pot avé nicĭ cea mai vagă idee, şi apoi trebue luat în considerare şi împrejurare, că nu este destul a fi catechet, a preda învĕţămêntul religionar după carte. Catechetul trebue sĕ fiă şi pedagog bun. Unde şi-au agonisit aceştĭ doi domnĭ cunoscinţele necesare, la este de sigur, că nu-şĭ pot împropria rutina necesară, avênd tot-déuna numai un învĕţător, şi adecă pe cel local, cu care póte delibera cestiunĭ pedagogice.

Altfel stă lucrul cu cei de pe la oraşe. Corpul învĕţătoresc este mai mare, are cărţĭ didactice în biblioteca scólei şi reuniunei învĕţătorescĭ districtuale şi vrênd nevrênd se perfecţionéză şi ţine paşĭ cu metoda pedagogică. Acesta însĕ a fost pentru Consistoriu superflu; a ales sĕ fiă o comisiune de-a face un plan bun séu rĕu, el se va primi — dér întrebarea e, décă catecheţii de pe la scólele poporale din oraş îl vor primi? căcĭ de sigur nu póte fi bun pentru scóle de 5—6 classe. — Ei vor lucra şi mai de parte după planul, ce şi-l'a format prin atâţia anĭ de esperienţă, şi au tot resonul.

In alte ţĕrĭ se lucră un astfel de plan de către toţĭ aceia, carĭ au înbĕtrânit în catecheţiă şi aşa era consult şi cu cale sĕ facă şi Consistoriul. Pe toţĭ aceştia, carĭ i-am amintit, sĕ-i fi ales în comisiunea menţionată. Fiă-care sĕ fi lucrat planul separat şi într'o di anumită sĕ se fi adunat la Cernăuţĭ şi sĕ fi deliberat, ér dintr'atâtea planurĭ s'ar fi aflat unul bun.

Nu se póte desvinovăţi Consistoriul cu aceea, că cei 5 membri s'au ales din Cernăuţĭ şi apropiere, spre a nu le face membrilor spese. In Bucovina esistă, dór şĭ-o poştă, care i-ar apropia pe unul de altul, de câte-orĭ ar voi sĕ corespondeze într'o cestiă. Nu este lipsă numai decât şi pentru orĭ-ce nimica a călĕtori tot la Cernăuţĭ. Dér sĕ lăsăm, căcĭ dóră D lor sciu ce fac, şi apoi de aceea ca la noi nu-i la nimenea, căcĭ nu se scoposesce mărirea şi fala legei, ci a individilor, spre a-i căpătui.

Tot aşa vedem, că se numesc administratorĭ parochialĭ ómenĭ, carĭ cu orĭ-ce preţ doresc a deveni parochĭ. Pe când unii cooperatorĭ slujesc 15—20 anĭ alţii, favorisaţĭ de sorte, devin administratorĭ parochialĭ, nefiind la ucenicia sub parochĭ severĭ şi în câţĭ-va anĭ devin parochĭ, fără de-a avé o idee cum se pórtă cancelaria parochială.

Voiţĭ esemple? — Nu de mult un preot a trecut dela o administratură la alta, fără ca parochia, unde a fost, sĕ fiă ocupată cu un paroch definitiv. A trecut la o altă parochiă sĕ-o administreze, avênd chiar şi un cooperator sub dênsul. Bună trébă a dirige pe altul, când el cât a fost cooperator nu s'a ţinut de orênduirile parochului sĕu. Astădĭ aceste tóte s'au uitat, s'a uitat chiar trecutul sĕu din seminar şi de lângă seminar, s'au uitat, căcĭ o dómnă boeriţă vorbise pentru dênsul la unul şi un boer la altul, ér urma a fost, că pe neaşteptate a fost denumit la o parochiă administrator, unde cu vre o 3 anĭ în urmă a fost cooperator.

Am avé multe a vorbi despre acéstă orênduire nesocotită, care s'a făcut la placul şurţului şi nu al interesului bisericei. Căcĭ acésta nu se póte socoti ca merite, când unul pledéză pentru ca ómenii din sat sĕ nu bee rachiu, ér respectivul preot umblă bét prin crăşmele din oraşul din apropiere. La ocasiune, décă va cere respectivul date mai clare, îi putem servi! Orĭ şi cum, acéstă denumire a produs mult sânge rĕu la cooperatorii cei bĕtrânĭ şi se miră, cum de-a putut Consistoriul face aşa o neghiobiă, deórece faptele trecutului resrespectivului părinte sunt destul de notorice.

Tot aşa sĕ nu fiă cu supĕrare a întreba: când se va ocupa cooperatura dela s-ta Paraschiva din Cernăuţĭ? Titularul ei este şi profesor de teologiă, are douĕ salare, pe când unii parochĭ s'ar mulţămi cu cooperatura dela s-ta Paraschiva. Óre aşa se mulţămesce aşteptările preoţimei tinere într'un viitor mai bun, schimbându-şĭ referatele? Ar fi timpul sĕ se îndulcéscă şi alţii la blidul plin şi nu numai cei înrudiţĭ cu consilierii consistorialĭ. Er de cumva se face acésta din órĭ-şi care filotimiă, séu este oprit prin alţii, ar fi bine de sciut, ca lumea sĕ nu crédă contrarul. Dreptatea mai pre sus de tóte, ér nu trăgănărĭ, cum şi cu concursul la Frătăuţul nou. Credem, că vom fi înţeleşĭ, nu pentru noi, ci pentru nepătarea numelui celui bun.

Călĕtorescu.

ULTIME SCIRĬ.

Budapesta, 1 Dec. n. In şedinţa de astădĭ a parlamentului a presentat ministrul de finanţe bugetul pro 1897 şi cere totodată îndemnitate pentru patru lunĭ.

Berzeviczy şi Láng, carĭ au fost candidaţĭ de partidul liberal în comisiunea financiară au refusat sĕ între în acéstă comisiune, sub cuvênt că Széll Kálmán n'a fost ales după cum a dorit el în comisiunea financiară, ci în comisiunea administrativă.

Bucurescĭ, 18 (30) Nov. Astădĭ la 12 óre a fost érăşĭ întrunire la Dacia, convocată de comitetul de 300 al grupului Fleva. Deóre-ce au fost împedecaţĭ de-a străbate la cameră, membrii întrunirei au decis a se duce la Senat. Poliţia şi gendarmeriă pedestră, cu baionetele scóse, precum şi gendarmĭ călărĭ ocupau punctele principale ale stradelor. Când mulţimea a ajuns la Universitate, sergenţii începură sĕ împingă îndĕrĕt şi sĕ bată pe ómenĭ. Studenţii universitarĭ au început sĕ huiduéscă poliţia şi mulţĭ dintre ei au fost în urma acésta bătuţĭ. Se dice, că bande de bătăuşĭ au năvălit în salele Universităţii. Mare fieraere şi indignaţiune între studenţĭ.

Bucurescĭ, 18 (30) Nov. Erĭ s'au întrunit studenţii universitarĭ pentru a-şĭ alege *noul comitet naţional*. După lupte marĭ au fost aleşĭ în comitet d-nii: Vasile *Miculescu*, Tiberiu *Axente*, Gheorghe *Demeter*, Vasile *Pascal*, Gheorge *Tamara*, Bucur *Jinea*, Ión *Bontaş*, Alexandru *Dumitru* şi L. *Lăzărescu*. Preşedinte al comitetului este d-l Gh. *Tamara*.

Sofia, 30 Noemvre. Ministrul de resboiŭ bulgar colonel Petrow a fost primit erĭ în audienţă la principele, care i-a *primit dimisiunea*, numindu-l generel de brigadă şi totodată l'a transpus în reservă.

DIVERSE.

De ce folos sunt radele lui Röntgen. Un American scrie în gazeta „La Nature", că el a cumpărat unele părţĭ ale unei mumiă egiptene fórte vechi. Amicii sĕi l'au rîs, dicênd, că părţile acele de mumiă nu sunt adevĕrate, ci numai imitaţii. Americanul s'a cugetat fórte mult, că óre cum s'ar putea convinge el décă e veritabilă mumia fără ca sĕ-o taie. In fine îĭ veni în minte sĕ probese cu radele lui Röntgen. Proba i-a succes; fotografia cu radele lui Röntgen i-a arătat fidel scheletul omenesc al mumiei.

Craiu şi fante. Ludovic XV, regele Franciei, era un pasionat jucător de cărţĭ, dér îi mai plăcea sĕ şi înşele cât numai putea. Odată regele juca cărţĭ cu unul din curtesanii sĕi şi după împărţirea cărţilor regele Ludovic dise: patru crai! Soţul de joc al regelui însĕ şi el avea un craiu, şi astfel era imposibil ca regele sĕ aibă patru. Dér fiind-că acela n'a îndrăsnit sĕ spună regelui în faţă, că nu-i drept ce dice el, a recurs la înşelăciune şi a dis: Eu însĕ am patru fanţĭ! — Dér cum sĕ póte, replică uimit regele, deóre-ce la mine mai este un fante. — Majestate!, dise rîdênd isteţul curtesan, „eu am urmat esemplul Majestăţii Vóstre. Intre fanţĭ m'am socotit şi pe mine, aşa după cum Majestatea Vóstră s'a socotit pe sine între crai".

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Noemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.25
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	122.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.30
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.15
Imprum. ung. cu premii	151.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	137.—
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de argint austr.	101.25
Renta de aur austr.	122.65
Losurĭ din 1860	143.25
Acții de ale Băncei austro-ungară.	934.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	399.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	361.75
Napoleondorĭ	9.53½
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.80
London vista	119.95
Paris vista	47.52
Rente de coróne austr. 4%. . .	101 85
Note italiene.	45 15

Cursul pieței Brașov.

Din 1 Decemvre 1896.

Banconote rom.	Cump. 9.46	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump. 9.43	Vênd.	9.46
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.50	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump. 5.61	Vênd.	5.64
Ruble rusescĭ	Cump. 126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. —.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. —.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd.	101.75

AVIS!

Domnii acționarĭ, carĭ din emisiunea II de acțiunĭ la institutul de credit și economii „Silvania" au subscris acțiunile cu N-rii 1869, 1870, 1890, 2228, 2229, 2251, 2252, 2426—2435, 2522, 2523, 2672, 2622, 2696, 2697 nicĭ după mai multe provocărĭ, plătind tóte versamintele după susamintitele acțiunĭ prin presintele sunt avisațĭ, ca încât versamintele restante nu le vor plăti nicĭ până în **15 Decemvre** a. c. st. n. conform §§ 11 din statute, acțiele subscrise se vor considera anulate și sumele plătite vor trece la fondul de reservă.

Șimleu, 24 Noemvre 1896.

1120,1—1 **Direcțiunea.**

Nr. 5237—1896. pret.

Concurs!

Prin dispozițiunea onoratei comisiunĭ administrative silvanale a comitatului Sibiiu din 16 Noemvre a. c. N-rul 737/96 declarându-se postul de silvicultor cercual din Sĕliște cu 1 Ianuarie 1897 de vacant și dispunêndu-se îndeplinirea luĭ, pentru ocuparea acestuĭ post escriu concurs.

Acest post este dotat cu 900 fl. salariu anual, 150 fl. banĭ de cuartir, 200 fl. paușal de călătoriă și 15 fl. paușal de cancelariă.

Competenții la acest post au a dovedi cualificațiunea prescrisă în §. 12 a art. de lege I din anul 1883 respective în §-ul 36 a art. de lege XXXI din anul 1879, precum și cunoscința limbei române.

Petițiunile de concurs sunt a se trimite la adresa mea până inclusive în 30 Decemvre a. c.

Actul de alegere se va săvêrși în 31 Decemvre a. c. la 9 óre a. m. în cancelaria comunală din Seliște.

Sĕliște, în 30 Noemvre 1896.

Primpretorul cercului

1121,1—1 **Drăgits.**

Brassóvármegye alispánjától.

Sz. 19514—1896.

Hirdetmény.

Köztudomásra hozom, hogy Brassó vármegye igazoló választmánya f. hó 23-án tartott ülésében az 1897-ik évre szóló legtöbb adót fizetők névjegyzékét megállapította.

Ezen névjegyzék, mely ellen mától számitandó 15 napi alatt az állandó biráló választmányhoz felebbezésnek van helye — ezen vármegye székházánál közszemlére ki van téve.

Brassó 1896 évi nov. hó 25-én.

Dr. Jekel Frigyes.
1122,1—1 alispán.

Nr. 16575—1896.

PUBLICAȚIUNE.

Din fundațiunea **Frideric de Closius** se pot da pe lăngă asigurare pupilara și cu 5½ camete împrumuturĭ mai marĭ.

Reflectanții au de a se adresa la subscrisul magistrat.

Brașov, 14 Noemvre 1896.

1111,2—3. **Magistratul orășenesc.**

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Stația		Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10.—	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok . .		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11 33	12.47		P.-Ladány . .		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mező-Telegd .		10.07	7 10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca . . .		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău . .		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Clușiu . . .	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida . .			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10 40	4 45	7.27		Ghiriș . . .		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea . .		Teiuș Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11 49	6.08			Uiuóra . . .			2.49		2.08	4.27
11 09	1.16	11.59	6 19			Vințul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17		Aiud . . .			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.55	12 55	7.30	8.33	sos.	Teiuș . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05		1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29		12 57	3.06
12.33		2.08				Crăciunel . .			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blașiu . . .		2.48	12.40		11.59	2 26
1.18		3.11				Micăsasa . .			12.01		11.28	1.54
1.34		3.31		9.42	sos.	Copșa-mică .	pl.	2.15	11.41		11.10	1.35
2.13		3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14		11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaș . . .			10.55		10.48	12.45
3.04		4 45		10.22		Elisabetopol .		1.40	10.21		10 18	12.16
3.40		5 27		10.51		Sighișóra . .		1.06	9.42		9.43	11.33
4.03		6 12		11.12		Hașfalĕu . .		12.52	9.12		9.19	11.16
5.34		7.50		12.26		Homorod . .		11.54	7.45		7.38	10.03
6.12		8.37		12.58		Agoștonfalva .			7.02		7.22	9.25
6.41		9.07		1.15		Apața . . .		11 11	6.36		6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra . .			5.58		6 33	8.28
8.—		10.25		2.09	sos.	Brașov . . .	pl.	10.10	5.08		5.57	7.48
3.55		11.—		2.19	pl.		sos.	10.05	5.20			9.08
4.40		12.26		3 01		Timiș . . .		9.39	4.14		5.20	8.28
5.10		1 11		3.31		Predeal .		9.12	3.32		4.14	8.01
12.00		8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.	5.35	9.15		3.32	3.15

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón		Stația		Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3-19	8.51	3.52	11.40		Ludoș . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4.12	9.37	4.37	12.26		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oșorhei . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs. . .	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriș — Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.	Stația	tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11.—	5.—	10.21	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt			Stația		tren mixt	Tren mixt	tren de persón	tren de persón.
2.20	4.45	11.55	7.10		pl.	Copșa mică .	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3.13		Ocna . . .		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	12 57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29	Marța și Vinerea		8.57
	6.16		3.58			Avrig . . .		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraș . .	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna.	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zĕrnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.44	1.29	
10.28	6.36		Zĕrneștĭ	6.20	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

	Numai Luni a comunică	N. Marța comunică	Stația	Circulă numai Marța		Numai Vineré circulă
4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41		Țagu-Budatelic . . .		4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3.44	8.46
8 33	3.02		Lechința		2.48	7.43
9 07	3.41		Ș.-Măghiăruș		2.01	6.52
9.59	4 55		Bistrița		1.16	5 55

Arad — Timișóra

				Stația				
6.20	11.25	5.		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timișóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5 10	Seghedin.	6.05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		Stația		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl.	Sibiiu .	sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„	Selemberk	„	6.57	9 07
6.06	2.51	„	Cisnădie	pl	6.36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfalĕu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.